

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
lesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

VI. Sacrificiu[m] Missæ omnibus viuentibus prodest.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

non esse vtilia ad salutem æternam intelligit, vel differt, oportuniore tempore illa concedat, vel deniq; indignis pro quibus sacrificium offertur, vt temporalia illa beneficia accipiant, & contrà dignissimi, qui seuerissimè castigentur. Nam etiã si sacrificium offeratur ad Deum placandum etiam indignis, tamen aliquando maiora sunt hominum demerita quam vt Deus vno, vel altero sacrificio placari possit: siquidem, vt diximus, finitus ac limitatus est Missæ valor.

CAPVT SEXTVM.

Sacrificium Missæ omnibus viuentibus prodest.

TERTIA sequitur quæstio, pro quibus sacrificium Missæ offerri debeat, aut possit: Sunt autem tria hominum genera, de quibus dubitari potest, vt offeratur. Alij enim adhuc viuunt, alij mortui sunt, alij viuunt, aut sunt membra corporis viua, aut mortua, aut modo, id est, aut sunt iusti, aut peccatores, sed fideles, aut nique impij, & infideles: eorum qui mortui sunt, alij in purgatorio, alij in cælo iam degunt, alij etiã apud inferos æternis supplicijs addicti sunt.

Et de iis quidem, qui viuunt intra Ecclesiam, & de iis qui sunt in gehenna, id est, de primis & vltimis, nulla controversia est. Nam pro iis omnibus, qui sunt intra Ecclesiam, iusti, siue peccatores sint, Catholici omnes docent, sacrificium offerri posse, immò etiam re ipsa quotidie offerri: dicimus enim in Canone, pro omnibus Orthodoxis, & Catholicis, pro Apostolicæ fidei cultoribus nos offerre. Hæretici autem non habent peculiare, quod de hac re dicant.

Pro iis autem qui sunt in gehenna, certum est, sacrificium offerri non posse: neque id vlli aut hæretici, aut Catholici negant, nam damnatorum ad gehennam, & culpe, & poenitentia irremissibiles. Quare AVGVSTINVS expressè docet, de origine animæ, cap. 9. & II. sacrificium offerri non potest defunctis paruulis sine Baptismo. & in Enchir. cap. 109. & dicit, nihil prodesse damnatis sacrificium, si pro eis offeratur. Sed de hac re plura diximus in 2. lib. de purgatorio, cap. vi.

De iis qui viuunt, & extra Ecclesiam sunt, facile res explicari potest. Nam IN PRIMIS constat eis saltem indirectè sacrificium prodesse, & pro eis etiam indirectè offerri potest.

Dum enim offerimus sacrificium pro Ecclesia Catholica propaganda, vnienda, purganda; quod certum est licere, simul indirectè offertur pro conuersione infidelium, & hæreticorum. PRÆTEREA in libris nostris Missalibus exstat Missa propria ad tollendum schisma: vbi licet pro Ecclesiæ pace sacrificium offeratur, tamen implicite offertur pro schismaticis, vt videlicet conuertantur. DENIQUE in oblatione calicis, dum pro totius mundi salute orare iubemur, certè aliquo modo pro infidelibus etiam oramus.

DEINDE certum est, etiam ex natura rei, si nulla sit prohibitio Ecclesiæ, licere offerre pro eiusmodi hominibus. Nam sacrificium crucis pro omnibus fuit oblatum: cur igitur non possit etiam Missa pro omnibus offerri? DEINDE, in antiqua Ecclesia offerebatur pro Principibus, & Regibus, qui tamen erant omnes infideles: quod enim Apostolus ait, 1. Tim. 2. *Volunt igitur fieri orationes, etc.* communiter à Patribus exponitur de orationibus, quæ fiunt in sacrificio. Et CHRYSOSTOMVS expressè hom. 6. in hanc epistolam, dicit pro Rege gentili esse offerendum. Et TERTULLIANVS in libro ad Scapulam: *Sacrificamus*, inquit, *pro salute Imperatoris.* Et in lege veteri, vt supra ostendimus, sacrificabatur pro vita Regis Darij, & filiorum, 1. Esdræ 6. & in 2. Machab. 3. pro salute Heliodori gentilis. Præterea Clemens lib. 8. constitur. cap. 18. docet, Apostolos obtulisse sacrificium Eucharistiæ pro Regibus sui temporis, nec non pro Catechumenis, & pro reductione eorum, qui versabantur in errore. Et in Liturgia Iacobi fit expressa oratio pro extirpatione hæresum. Chrysostomus, & Basilius in Liturgia similiter orant pro toto orbe terrarum, & nominatim pro errantibus, vt reuocentur ab errore. Chrysostomus præterea lib. 6. de sacerdotio, dicit Sacerdotem sacrificantē orare pro peccatis omnium hominum, vt illis Deus propitius fiat: & in homilia de Adam & Eua, dicit, Sacerdotes publicè orare pro infidelibus, hæreticis, Iudæis, Catechumenis, &c. In Ordine Romano, vbi describitur scrutinium tertium, quod agitur Feria 4. post IV. Dominicam Quadragesimæ, instituitur Missa propria pro Catechumenis, & infra actionem in illis verbis: *Hanc igitur oblationem seruitutis nostræ, &c.* expressè additur eam offerri pro Catechumenis. Non igitur dubitari potest, quin absolute liceat sacrificium offerre pro iis, qui sunt extra Ecclesiam.

Neque

Neq; his repugnat, quod ait AUGUSTINVS, lib. 1. de civitate dei, cap. 9. *Quis offerat sacrificium corporis Christi, nisi pro iis, qui sunt membra Christi?* Nam vt rectè respondit ad hanc obiectionem S. Thomas, in 4. dist. 12. quæst. 2. art. 2. quæst. 2. 4. id intelligi debet de iis, qui sunt membra Christi, actu & potentia: tunc enim offertur etiã pro membris Christi, quando offertur p aliquibus, vt fiant membra Christi. Adde, quod Augustinus non loquitur eo loco, nisi de defunctis: & qui defuncti aut sunt membra Christi actu, aut nullo modo, nisi absolutè dicere potuit, non posse offerri pro defunctis, nisi sint membra Christi.

Sed quamvis hæc ita se habeant, prohibuit tamen Ecclesia cap. A nobis, de sententia excommunicationis, publice offerri pro excommunicatis, & consequenter pro hæreticis, qui sunt omnes excõmunicati: proinde etiã prohibuit, sacrificium offerri pro eis directè, & expressè offerri; sacrificium enim semper est publicum.

SED quæret aliquis, vtrũ vbi Rex infidelis est, vt in Graecia, vbi Turca dominatur, & in India, in Iapone, apud Sinas, & in Ethnici regnant, liceat sacerdotibus, qui ibi sunt, offerre pro Rege. RESPONDEO; Existimo licere, modò ille non sit excommunicatus, vt sunt Reges hæretici; sed paganus, siue Ethnicus. Nam hæc traditio, immò & confirmata Apostolica est, vt paulò antè ostendimus; neque existat, quod sciam, vlla Ecclesiæ manifesta prohibitio.

RVRSVS aliquis petet, vtrum liceat hoc tempore sacrificium offerre pro hæreticorum, siue infidelium aliorum conversione: ratio dubitandi est, quia tota Liturgia Latine Ecclesiæ, quæ nunc est in vsu, refertur ad fideles, vt patet ex precibus oblationis, tum extra, tum intra Canonem. RESPONDEO; Existimo id licere, modò nihil addatur ad Missam, sed solum per intensionem sacerdotis applicetur sacrificium conversioni infidelium, siue hæreticorum; id enim multi faciunt viri pij, & docti, quos reprehendere non possumus, neque constat expressa Ecclesiæ prohibitio. Tutissimum tamè est, quod alij faciunt, qui intensionem suam ita moderantur, vt directè intendant, offerre pro augmento, vnitatem, & pacem illius Ecclesiæ, quæ inter hæreticos, vel ethnicos conuersatur: qui etiam ita offerunt, eundem habent effectum, quem superiores. Nam enim potest augeri, & vniri, ac pacificari Ecclesia in illis locis.

nisi conuertantur infideles, aut hæretici: & simul horum intentio conformior est Ecclesiastico ritui, quàm superiorum.

CAPVT SEPTIMVM.

*Sacrificium Missæ pro defunctis in purgatorio de-
gentibus, ritè offertur.*

DE mortuis duæ sunt cum hæreticis huius temporis controuersia. VNA de iis, qui sunt in purgatorio. ALTERA de beatis.

Quod attinet ad priorem, hæretici omnes in superiore controuersia nominati, & iisdem in locis, maximè detestantur sacrificia pro defunctis; nec tamen habent nisi leuissimum argumentum, quòd videlicet Christus dixerit: *Accipite & manducate*, cum de usu Eucharistiæ loqueretur; mortui autem neque accipere, neque edere valeant. Hoc enim argumentum, & Calvinus in Antidoto articulorum Parisiensium, & Kemnitius in 2. par. Examinis Concilij Tridentini in vltimo argumèto, & alij passim obiiciunt; quod tamen nihil concludit. Nam quod mortui non manducant, probat eos non posse participare de carnibus sacrificij, non autem probat non posse eos participare fructum sacrificij: siquidem Iob, pro absentibus filiis, & Iudæi pro Rege Babylonis similiter absente, non inutiliter sacrificabant. Et Dominus cum ait: *Accipite & manducate*, loquebatur iis, quibus Sacramentum porrigebat, non autem iis omnibus, pro quibus sacrificium offerebat: nam ibidem habemus, sanguinem Domini oblatum pro illis, & pro multis.

Nos igitur certissimam veritatem confirmare aggrediamur. PRIMO ex Testamenti veteris consuetudine, & ex ipsa Scripturæ auctoritate. Nam in 2. Mach. 12. Iudas Machabæus iussit offerri sacrificium pro peccatis mortuorum: & Scriptura hoc factum laudans, aperte dicit: *Sancta, & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis saluantur.*

Scio quid aduersarij respondere soleant, librum non esse Canonicum, sed hæc est antiqua cantilena, & à nobis duobus in locis refutata, lib. 1. de verbo Dei, & lib. 1. de Purgatorio. Sed esto, non esset liber Canonicus; quis tamen negauerit historicum esse antiquissimum, & bonæ fidei, non minus quàm Iosephum, aut Sallustium? Quod igitur narrat, de facto Iudæ, & Hebræo-